

CZU: 595.72(478)

DOI: 10.36120/2587-3644.v7i1.139-148

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA ORTOPTERELOR (INSECTA: ORTHOPTERA) DIN TERITORII URBANIZATE

Ana ȚÎGANAȘ¹, asistent universitar

Viorica COADĂ¹, conf. univ., dr.

Maria ZAMORNEA², conf. cerc., dr.

Boris NEDBALIUC¹, conf. univ., dr.

¹Catedra Biologia animală și vegetală, Universitatea de Stat din Tiraspol

²Institutul de Zoologie al AȘM, Chișinău, Republica Moldova

Rezumat. Lucrarea prezintă date despre diversitatea ortopterelor după caractere distinctive, preferințe trofice, cerințe ecologice, forma vitală și răspândirea zoogeografică din unele teritorii urbanizate ale municipiului Chișinău. Au fost înregistrate 27 specii de ortoptere ce aparțin la 6 familii și 21 genuri. Cea mai numeroasă este familia *Acrididae* cu 11 specii sau 40,7% din numărul total de specii investigate.

Cuvinte-cheie: omnivor, mezofil, xeromezofil, genofond natural, biodiversitate.

CONTRIBUTIONS TO THE STUDY OF ORTHOPTERA (INSECTA: ORTHOPTERA) FROM URBANIZED TERRITORIES

Abstract. The paper presents data on the diversity of orthoptera by distinctive characters, trophic preferences, ecological requirements, vital form and zoogeographic spread of some urbanized territories of Chisinau municipality. 27 species of orthoptera belonging to 6 families and 21 genres were recorded. Acrididae family is the most numerous - with 11 species or 40.7% of the total number of investigated species.

Keywords: omnivore, mesophile, xeromesophyle, natural genofund, biodiversity.

Introducere

Ortopterele sunt foarte variate ca specii, dimensiuni și mediu de viață. În prezent sunt cunoscute circa 22 000 specii, larg răspândite pe glob, apărute în carbonifer și aflate în plină dezvoltare. Pentru fauna Republicii Moldova ortopterele enumeră 113 specii. Ele sunt frecvente în entomocenozele naturale și antropizate și joacă un rol important ca fitofagi și zoofagi activi. Orthopterele sunt o componentă importantă în bugetul bioenergiei totale a ecosistemelor de pășuni, consumând aproximativ 3,5% din producția primară anuală. Contribuie la mai mult de jumătate din biomasa totală de artropode din stratul ierbos.

Ortopterele constituie un ordin important de specii care reglează speciile de insecte dăunătoare din ecosisteme. Sunt buni indicatori pentru a arăta modificările petrecute într-o zonă căreia i s-a schimbat regimul de utilizare (pășunat, cosit intensiv etc.). Însemnătatea lor negativă este mai cunoscută decât cea folositoare și se vorbește rar despre protecția lor ca obiect al biodiversității și genofondului natural.

Starea funcțională a ortopterelor poate servi ca indice al calității mediului și pune în evidență căutarea unor soluții de protecție, folosire și valorificare rațională a resurselor biologice.

În lucrare sunt prezentate date privind fauna și ecologia ortopterelor din trei sectoare: Cricova-Goian, parcul „Râșcani” cu teritoriul din preajmă și bariera Sculeni cu parcul „La Izvor” care prezintă un deosebit interes științific.

Sectorul I – Cricova-Goian, este situat în valea pitorească a râului Ichel, între orașelul Cricova și satul Goian din comuna Ciorescu, la limita nord-estică a municipiului Chișinău. În cadrul lui au fost stabilite trei itinerare:

1. de luncă, situat în lunca bazinului Ichel;
2. petrofil, amplasat pe pantele versanților luncii și canioanelor din preajma ei;
3. de stepă, amplasat pe partea superioară a versanților limitrofă agrocenzelor și sectoarelor împărăginite, menită studierii biodiversității spațiilor deschise.

Sectorul II – Parcul „Râșcani” cu teritoriul din preajmă este situat în partea de nord-est a orașului Chișinău și are o suprafață de circa 32 de hectare. În cadrul lui au fost stabilite două itinerare:

1. partea sudică a parcului cu o lungime de cca 2,5 km care include fitocenoza reprezentată printr-o pădure naturală, spontană, iar pe măsura avansării apar forme decorative caracteristice parcurilor;
2. lunca râulețului din preajma parcului care formează patru lacuri [1]

Sectorul III – Bariera Sculeni cu parcul „La Izvor” este situat în partea de Nord-Vest a orașului, ținând de partea de Vest a sectorului Calea Ieșilor. În cadrul lui au fost stabilite două itinerare: [3].

1. parcul de-a lungul râului Bâc, menit studierii biodiversității ortopterelor;
2. perimetrul lacurilor 1, 2 și 3.

Conform Proiectului instituțional „Studiul acțiunii antropice asupra biodiversității, statusului fiziologic al populației mun. Chișinău și utilizarea rezultatelor în formarea competențelor transdisciplinare în procesul educațional” sunt efectuate cercetări faunistice pentru evidențierea biodiversității ortopterelor din aceste sectoare menționate.

Materiale și metode de cercetare

Materialul entomologic a fost colectat în întreaga perioadă de vegetație (primăvara, vara și toamna) a anilor 2012-2019 din cele trei sectoare ale municipiului Chișinău sus menționate, din mai multe biotopuri care prezintă caractere diferite din punctul de vedere al vegetației: pădure, liziera pădurii, luncă și lacuri.

Pentru realizarea studiului au fost utilizate următoarele tehnici și materiale: fileul entomologic, aparatul de fotografiat și determinantul de teren. Colectarea, determinarea speciilor, precum și apartenența sistematică au fost efectuate după lucrările de specialitate [2, 4, 5, 6]. Nomenclatura utilizată este în conformitate cu lucrările entomologice contemporane [7, 8].

Rezultate și discuții

Fauna ortopterelor identificate în sectoarele sus menționate este reprezentată de 27 specii ce aparțin la 21 genuri și 6 familii sistematice: Familia *Acrididae* cu 11 specii, *Tettigoniidae* cu 8 specii, *Gryllidae* și *Tetrigidae* cu câte 3 specii de fiecare, *Tridactylidae* și *Gryllotalpidae* cu câte o specie de fiecare. În continuare, vom enumera cele mai răspândite specii de ortoptere din sectoarele studiate, după caractere distinctive, exigențe ecologice, preferințe trofice, formă vitală și răspândire geografică.

ORDINUL ORTHOPTERA

Familia *Tettigoniidae*

Decticus verrucivorus Linnaeus, 1758

Lungimea corpului: masculii 26-38mm, femelele 30-34mm. Culoarea corpului: verde, măslinie sau gălbuie cu nuanțe foarte variabile și pete întunecate; abdomenul ventral: galben; fruntea: verde uniform sau cu nuanțe întunecate; aripile: transparente. Elitrele și aripile posterioare de lungimea abdomenului sau mai lungi. Masculii cu tergitul abdominal profund scobit în unghi, cu scobitura rotunjită și cu lobii depărtați, iar cercii dințați la mijloc. Femelele au placa subgenitală triunghiulară, cu scobitura rotunjită și lobii ascuțiți.

Specie mezo-xerofilă, tamnobiontă, zoofitofagă: a fost semnalată în pășuni și fânețe cu vegetație ierboasă. Are o generație pe an, iernează în stadiul de ou. Arealul de răspândire european. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

Conocephalus dorsalis Latreille, 1804

Lungimea corpului: masculii 12-15mm. Oviscaptul 8-9 mm lung. Culoarea corpului. verde smarand, cu partea dorsală întunecată. Pronotul cu o calozitate posterioară. Elitrele nu ajung la vârful abdomenului. Aripile posterioare foarte mult scurtate. Femurele picioarelor posterioare dedesubt fără spini. Tergitul al 10-lea crestă la vârf și bifurcat, iar deasupra șanțuit. Cercii la masculi granuloși, cu dinte interior în porțiunea apicală. Placa subgenitală masculă cu marginea posterioară dreaptă. Oviscaptul curbat cu vârful dințat. Femela se deosebește de mascul prin prezența ovopozitorului lung, cu aspect de sabie și antene lungi ce depășesc lungimea corpului.

Specie monovoltină, zoofitofagă: a fost semnalată în biotopuri higrofile (pajiști umede cu rogoz (*Carex*), păpuriș tufe de salcie), hortobiontă. Are o generație pe an, iernează în stadiul de ou. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în cele trei sectoare investigate.

Conocephalus fuscus Fabricius, 1793

Lungimea corpului: 65-85mm, când ating maturitatea. Culoarea corpului. verde, cu o bandă maro distinctă pe spate; abdomenul ventral roșcat-marونیu cu o bandă maro-întunecată; fruntea verde uniform. Elitrele și aripile posterioare de lungimea abdomenului sau mai lungi, antenele lungi ce depășesc lungimea corpului, ovopozitorul marونیu în formă de sabie.

Specie monovoltină, zoofitofagă: a fost semnalată în biotopuri higrofile, higro-mezofile și mezofile, hortobiontă. Are o generație pe an, iernează în stadiul de ou. Arealul de răspândire holopaleartic. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Leptophyes punctatissima* Bosc, 1792**

Lungimea corpului: masculii 12mm, femelele 16mm. Culoarea corpului. verde cu puncte negre. Antenele alternativ cu inele albe și negre. Pronotul acoperă mesonotul. Elitrele aproape în întregime descoperite, adică neacoperite de pronot. Placa subgenitală masculă în partea posterioară trunchiată fără scobitură. Cercii la masculi îndoiți în treimea apicală. Oviscaptul îngust, are lungimea dublă a pronotului. La femelă ovipozitorul are forma aplatizată, cu aspect de placă.

Specie fitofagă, monovoltină: A fost semnalată în biotopuri umede, bogate în vegetație: mezofile și mezo-xerofile, tamnobiontă. Arealul de răspândire european. Specie frecventă, întâlnită în cele trei sectoare investigate.

***Metrioptera brachyptera* Linnaeus, 1745**

Lungimea corpului 12-16mm. Culoarea corpului. cafenie cu dungi verzi, iar lobi laterali ai pronotului: cafenii marmorati cu marginea palidă posterior; elitrele cafenii cu marginea anterioară și posterioară verde. Cercii la masculi cu dinte la mijloc. Placa subgenitală femelă carenată, cu 2 lobi mici laterali și cu o scobitură la vârf. Oviscaptul 8-19mm lungime, curbat ca o sabie, aproape de 2 ori lungimea pronotului.

Specie monovoltină, zoofitofagă: a fost semnalată în biotopuri higrofile și mezo-xerofile, hortobiontă. Are o generație pe an, iernează în stadiul de ou. Arealul de răspândire central-sud-european. Specie frecventă, întâlnită în cele trei sectoare investigate.

***Phaneroptera falcata* Poda, 1761**

Lungimea corpului: masculii 12-15mm, femelele 16-18mm. Culoarea corpului: verde ca iarba, pronotul punctat ruginiu. Elitrele la femele în întregime verzi, la masculi elitra stângă are organul stridulant cu pete cafenii. Elitrele ajung la vârful femurelor picioarelor posterioare, iar aripile posterioare mai lungi decât elitrele. Oviscaptul îndoit aproape în unghi drept, masculii cu un spermatofor lung până la 4mm.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile și mezo-xerofile (pe ierburi înalte și tufişuri de măcieş (*Rosa*), lemn câinesc (*Ligustrum*), sânger (*Cornus*)), tamnobiontă. Femela depune ouăle în resturi vegetale. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Pholidoptera griseoptera* De Geer, 1773**

Lungimea corpului: masculii 13-15mm, femelele 15-18mm. Culoarea corpului: cenușie, pătat cu negru; lobi pronotului negri, fără dungă palidă pe marginea de jos; frunea ruginie; femurele picioarelor posterioare dedesubt gălbui și la exterior cu o pată neagră lată și mare. Placa subgenitală masculă fără dinte alături de stil. Placa subgenitală

femelă fără umflătură. Cercii la masculi drepiți și cu un dinte la bază. Oviscaptul mai scurt decât abdomenul și aproape de forma unei secere.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, tamnobiota. Arealul de răspândire holoeuropean. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Tettigonia viridissima* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului: masculii 28-33mm, femele 32-35mm. Culoarea corpului: verde, dorsal adesea întunecat și pătat; pronotul adesea cu o dungă longitudinală întunecată; femurele picioarelor posterioare verzi. Lungimea elitrelor: masculi 34-50mm, femele 49-60mm; trec mult de genunchiul femurelor picioarelor posterioare. Femurele picioarelor posterioare cu spini negri, dar baza nu este înconjurată de un cerc negru. Cercii la masculi trec mult de vârful stililor și au dinte bazal. Oviscaptul nu ajunge la vârful elitrelor. Culoarea corpului verde și a elitrelor cu aspect de frunză îi permit să se camufleze printre ierburi, arbuști și arbori, locuri de unde își pândește prada.

Specie zoofitofagă (consumă diferite artropode și plante), monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, mezofile, mezo-xerofile și xerofile (în regiuni de șes, de coline, cu pajști și culturi cu cereale), tamnobiota. Arealul de răspândire holopaleartic. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

Familia *Acrididae*

***Calliptamus italicum* Linne, 1758**

Lungimea corpului: masculii 15-23mm, femelele 23-40mm. Culoarea corpului: foarte variabil după localități, în general cenușie sau întunecat ferunginie. Pronotul unicolor, pe lobi o pată albicioasă. Elitrele feruginoase sau palid pământii și marmorate întunecat, adesea cu dungi palide care se continuă pe pronot. Aripile posterioare la bază roz în rest transparente. Femurele posterioare la exterior cu 3 pete întunecate, iar pe carene cu punctele întunecate. Tibiile picioarelor posterioare roșii.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri mezo-xerofilă și xerofilă (sectoare aride sărace în vegetație), geobiota. Are o generație pe an, iernează în stadiul de ou. Arealul de răspândire holopaleartic. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Chorthippus albomarginatus* De Geer, 1773**

Lungimea corpului: masculii 15mm și femelele 20mm. La masculul culoarea corpului verde sau maro, femelele au colorit verde cu o dungă albă longitudinală pe aripi ceea ce lipsește la mascul.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, mezofile și mezo-xerofile, hortobiota. Arealul de răspândire european. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Chorthippus brunneus* Thunberg, 1815**

Lungimea corpului: masculi 15-16mm, femele 19-24mm. Culoarea corpului roșie întunecat cu nuanțe verzui și negre. Elitrele întunecate, în treimea apicală cu o pată palidă oblică. Tibiile picioarelor posterioare albastre murdar, galbene sau ferunginii, aripi mai lungi ca abdomenul. Picioarele anterioare și sternitele toracale foarte păroase, cu peri albi. Aripile posterioare de lungime egală cu elitrele. Organul timpanal cu deschiderea îngustă, în formă de fantă. Mesosternul cu intervalul îngust, lungimea fiind egală cu lățimea.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri, mezofile, mezo-xerofile și xerofile (zone de pășune: pajiști, câmpie, deal), tamnobiontă. Arealul de răspândire holopaleartic. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Chorthippus dorsatus* Zetter., 1821**

Lungimea corpului: masculii 13,5-16mm, femelele 17-20,5mm. Culoarea corpului verde, pământie sau întunecată. Partea superioară a corpului este apatisată și lată (trăsătura ce a denumit specia în latină - *dorsalis*) și după aripile scurte și transparente. Elitrele în partea anterioară aproape întotdeauna întunecate. Aripile posterioare transparente, cu nervuri întunecate. Antenele mai lungi decât lungimea capului și a pronotului.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile și mezofile, hortobiontă. Arealul de răspândire eurosiberian. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

***Chorthippus parallelus* Zetter., 1821**

Lungimea corpului: masculii 13-16mm, femelele 17-23mm. Lungimea elitrelor: la masculi 10-13mm, la femele 12-13mm. Culoarea corpului la masculi - verde sau pământie, la femele – roșietică. Elitrele în partea anterioară aproape întotdeauna cafenii. Aripile posterioare transparente cafenii, partea dorsală a abdomenului întunecată. Antenele mai lungi decât lungimea capului și a pronotului. Aripile posterioare la ambele sexe sunt reduse.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, mezofile și mezo-xerofile, hortobiontă. Arealul de răspândire euroasiatico-paleartic. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

***Chrysocharon dispar* Germar, 1834**

Lungimea corpului: masculii 15-19mm; femelele 22-28mm. La masculi culoarea corpului verde deschis cu luciu metalic, aripile scurte și rotungite la capăt de culoare maro. La femelă culoarea corpului – maro cu pete întunecate. Aripile la ambele sexe brune, scurte nu ajung nici până la jumătatea abdomenului.

Specie polifitofagă (se hrănește cu plante ierboase, preponderent din familia *Poaceae*), monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higrofile, higro-mezofile și

mezofile, hortobiontă. Are o generație pe an, ierneză în stadiul de ou. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Omocestus rufipes* Zetterstedt, 1821**

Lungimea corpului: masculii 11-17mm, femele 13-22mm. Culoarea de bază a corpului la masculi este brun-suriu, la femele-verde. La masculi elitrele în partea anterioară întunecate, iar în partea posterioară a abdomenului roșiatică, la femele elitrele de culoare verde.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri mezo-xerofile și xerofile (în sectoare însoțite, semiaride, cu înveliș ierbos moderat), hortobiont pe graminee spontane. Arealul de răspândire holopaleartic. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Omocestus viridulus* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului: masculii 14mm, femele 20mm. Culoarea corpului la masculi-măslinie, la femele-verde. La masculi elitrele în partea anterioară întunecate, iar în partea posterioară verzi. La femele elitrele în partea anterioară feruginoase, iar în partea posterioară verzi. Antenele la mascul mai lungi decât lungimea capului și a protoracelui; la femele mai scurte. Picioarele anterioare și sternitele toracale foarte păroase, cu peri albi. Aripile posterioare de lungime egală cu elitrele.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, mezofile și mezo-xerofile (zone de șes și de câmpie), hortobiontă. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Stenobothrus lineatus* Panzer, 1796**

Lungimea corpului: masculii 16-19mm și femelele 21-25mm. La mascul culoarea corpului verde sau maro, femelele au colorit verde, antene oranj cu aripi întunecate. Au cap mare cu ochi plați.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri, mezo-xerofile și xerofile hortobiontă. Arealul de răspândire eurosiberian. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

***Chorthippus (Stauroderus) scalaris* Fischer von Waldheim, 1846**

Lungimea corpului: masculii 18-20mm, femele 24-27mm. Culoarea de bază este verzui, gri sau gălbuie-maronie. Culoarea neagră a aripilor se contrastează puternic cu verdele de pe cap și torace. Femurul și tibia picioarelor posterioare au câte o dungă purpurie-roșietică caracteristică la ambele sexe. Antene scurte, filiforme.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri mezofile (populează învelișul ierbos al colinelor montane europene), hortobiontă. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Myrmeleotettix maculatus* Thunberg, 1815**

Lungimea corpului: masculii 10-13mm, femelele 12-17mm. Culoarea corpului variază: de la maro până la verde, partea dorsală cu o dungă deschisă de-a lungul

corpului. Aripile superioare maro rar verzi cu puncte întunecate în mijloc, care continuă spre vârful aripii cu puncte deschise. Partea superioară a abdomenului la masculi roșu sau roșu-marou, femurele posterioare la femele de culoare oranj-marou.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri mezofile, mezo-xerofile și xerofile hortobiontă. Arealul de răspândire european. A fost înregistrată în sectorul I, satul Făurești.

Familia *Tetrigidae*

***Depressotetrix depressa* Brisout, 1848**

Lungimea corpului: masculii 8-11mm, femelele 8-13mm. Culoarea corpului variată: de la gri până la marou cu două pete întunecate în partea superioară a pronotului. La specii lipsesc atât organele auditive, cât și organele stridulatoare.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile și mezofile, herpetobiontă. Arealul de răspândire circummediteranean. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

***Tetrix bipunctata* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului: masculii 7-11mm, femelele 8-19mm. Culoarea corpului variată: de la gri deschis până la gri-marou cu două pete gri pe pronotum. Aripile posterioare sunt mai lungi decât cele anterioare, dar ajung puțin înainte de sfârșitul scutului din spate. La specii lipsesc atât organele auditive, cât și organele stridulatoare.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri, higro-mezofile și mezofile, herpetobiontă. Arealul de răspândire eurosiberian. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Tetrix subulata* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului: masculii 10-12mm, femelele 11-15mm. Culoarea corpului variată: de la gri deschis până la gri-marou sau roșcat. Partea superioară a protoracelui la femelă cu o bandă de culoare marou-palidă de-a lungul corpului.

Specie fitofagă (se hrănesc cu mușchi și licheni), monovoltină (femela depune ouăle în sol): a fost semnalată în biotopuri higrofile, higro-mezofile, herpetobiontă. Arealul de răspândire holarctic. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

Familia *Tridactylidae*

***Xya variegata* Latreille, 1809**

Lungimea corpului: masculii 4-5mm, femelele 5-7mm. Culoarea corpului întunecată, partea dorsală cu nuanțe deschise cu câteva dungi longitudinale sub formă de puncte marou. Elitrele și membrele superioare scurte, la masculi aparatul stridulator și la femele ovipozitorul lipsesc.

Specie fitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri higrofile, higro-mezofile, geobiontă. Arealul de răspândire central-asiatic-mediteranean. A fost înregistrată în toate cele trei sectoare investigate.

Familia Gryllidae

***Gryllus campestris* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului 20-26mm, a elitrelor 13-18mm și oviscaptul 12-14mm. Culoarea corpului neagră-gri; elitrele fumurii, având la bază o pată gălbuie; femurele picioarelor posterioare pe fața inferioară roșcate. Capul mai lat decât pronotul. Elitrele mai lungi decât abdomenul sau puțin mai scurte. Oviscaptul foarte drept, puțin mai lung decât femurele picioarelor posterioare.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri, mezofile și mezo-xerofile, fisurobiontă. Arealul de răspândire holopaleartic. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Melanogryllus desertus* Pallas, 1771**

Lungimea corpului 20-26mm, elitrele de 13-18mm cu oviscaptul 12-14mm. Culoarea corpului neagră; elitrele fumurii, având la bază o pată gălbuie; femurele picioarelor posterioare pe fața inferioară roșcate. Capul mai lat decât pronotul. Elitrele mai lungi decât abdomenul sau puțin mai scurte.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri, mezo-xerofile și xerofile, geobiontă. Arealul de răspândire central-asiatic-mediteraneean. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

***Oecanthus pellucens* Scopoli, 1763**

Lungimea corpului: masculii 10-13mm, femelele 11-14 mm. Culoarea corpului galben-maronie, de culoarea paiului. Aripile masculului sunt mai lungi decât a femelei, antenele mai lungi decât lungimea corpului. Ovipozitorul este lung și ușor curbat. Sunt specii nocturne.

Specie zoofitofagă, monovoltină: a fost semnalată în biotopuri mezofile, mezo-xerofile tamnobiontă. Arealul de răspândire central-asiatic-mediteraneean. Specie frecventă, întâlnită în toate cele trei sectoare investigate.

Familia Gryllotalpidae

***Gryllotalpa gryllotalpa* Linnaeus, 1758**

Lungimea corpului 35-50mm. Culoarea corpului maro, ventral gălbuie. Au capul mare, alungit, cu antene nu prea lungi setiforme, abia depășesc marginea posterioară a toracelui. Aripile propriu-zise sunt lungi, ieșind de sub elitre și prelungindu-se de-a lungul corpului sub forma a două cordoane care depășesc extremitatea abdomenului. Cercii, doi la număr, sunt foarte lungi. Membrele anterioare servesc insectei la săpat, coapsele sunt masive și mult apropiate; restul articolelor membrului anterior sunt aplatisate și îndreptate perpendicular pe axa longitudinală a corpului.

Specie zoofitofagă, multianuală: a fost semnalată în biotopuri higro-mezofile, mezofile, geobiontă. Arealul de răspândire holopaleartic. A fost înregistrată în sectorul I, satul Goian.

Numărul de specii, scade odată cu scăderea cantității de vegetație ierboasă, reducerea numărului de plante prezente și creșterea influențelor antropice reprezentate de cosit și pășunat în biotopurile studiate.

Prezența unui mic de specii de ortoptere 24% din numărul total de specii identificate pentru fauna Republicii Moldova ne indică o modificare habitatțională a zonelor studiate.

Concluzii

Fauna ortopterelor identificate în sectoarele sus menționate este reprezentată de 27 specii ce aparțin la 21 genuri și 6 familii sistematice: Familia *Acrididae* cu 11 specii, *Tettigoniidae* cu 8 specii, *Gryllidae* și *Tetrigidae* cu câte 3 specii de fiecare, *Tridactylidae* și *Gryllotalpidae* cu câte o specie de fiecare.

Bibliografie

1. Boaghe D. Spațiile verzi ale mun.Chișinău: diversitate biologică și management ecologic durabil. Teza de doctor în științe ecologice. Chișinău, 2003. p. 125.
2. Conspectul diversității biologice a Rezervației „Codrii”. Agenția „Moldsilvia”, Rezervația „Codrii”. Chișinău: ÎEP Știința, 2011. p. 214-219.
3. Donica A. Evaluarea stării ecologice din principalele zone de recreație ale mun. Chișinău în baza ecobioindicației. Autoreferat al tezei de doctor în biologie. Chișinău, 2007, p. 50.
4. Drugescu C. Zoogeografia României. București, 1994. p.140.
5. Knechtel W., Popovici-Bâznoșeanu A. Fauna Republicii Populare Române. Insecta. vol. VII, fasc. 4. Orthoptera. Ordinele: Saltatoria, Dermaptera, Blattodea, Mantodea. București: „Editura Academiei Republicii Populare Române”, 1959. 163 p.
6. Nicolaescu V., Derjanschi V. Contribuții la cunoașterea faunei și ecologiei ortopterelor (Orthoptera) din rezervația „Codrii”. În: Diversitatea, valorificarea rațională și protecția lumii animale. Chișinău: “CE USM”, 2001. p. 146.
7. Бей-Биенко Г. Прямокрылые. În: Определитель насекомых европейской части СССР. том 1. Москва – Ленинград: Наука, 1964. с. 205-285.
8. Крыжановский О. Л. Определитель насекомых европейской части СССР. т 2, Москва – Ленинград: Наука, 1965. с. 64.